

ת"פ 30877/03/15 - מדינת ישראל נגד אנטון פרל - התייצב, מיכאל פרל - התייצב

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 30877-03-15 מדינת ישראל נ' פרל ואח'

בפני בעניין:	כבוד השופט, סגן נשיא ג'ורג' קרא מדינת ישראל
המאשימה	ע"י ב"כ עו"ד ארז ריכטנברג נגד 1. אנטון פרל - התייצב 2. מיכאל פרל - התייצב
הנאשמים	ע"י ב"כ עו"ד זוהר ברזילי

גזר-דין

הנאשמים הורשעו ביום 25.9.16 לאחר ניהול הוכחות בעבירות שיוחסו להם בכתב האישום, והן כדלהלן:

נאשם 1

- א. הריגה - עבירה לפי סעיף 289 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק");
- ב. הפקרה אחרי פגיעה - עבירה לפי סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה (נוסח חדש), התשכ"א-1971 (להלן: "הפקודה");
- ג. חבלה חמורה - עבירה לפי סעיף 333 לחוק;
- ד. נהיגה ללא רישיון נהיגה (ריבוי עבירות) - עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודה;
- ה. נהיגה ללא ביטוח (ריבוי עבירות) - עבירה לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי.

נאשם 2

- א. חובת נוסע להתקשר לגופי הצלה - עבירה לפי סעיף 64א(1) לפקודה.

עובדות כתב האישום

ביום 7.3.15 בסמוך לשעה 01:33, נהג נאשם 1 בכביש 20 אילון צפון, ברכב מסוג איסוזו טרופר (להלן: "הרכב").

במושב שליד הנהג ישב נאשם 2 - אחיו התאום של נאשם 1. במושב האחורי של הרכב ישבו מקסים בוקטי ז"ל (להלן: "המנוח") שלא היה חגור בחגורת בטיחות, ובת זוגו של המנוח נטליה מירגורודסקי (להלן: "נטליה"). נאשם 1 נהג ברכב, אף על פי שמעולם לא הוציא רישיון נהיגה, בהיותו שיכור כשבדמו נמצא אלכוהול בריכוז של 88 מ"ג. נאשם 1 נהג ברכב במהירות שבין 100 ל-120 קמ"ש, שאינה סבירה לתנאי הדרך. בקילומטר החמישי - כ-500 מטרים לפני מחלף וולפסון, בעטייה של שכרותו ושל נהיגתו במהירות מופרזת שכאמור לא התאימה לתנאי הדרך והיותו בלתי מורשה לנהיגה, סטה נאשם 1 שמאלה עם הרכב שפגע במעקה בטון בצדו השמאלי של הכביש. בעקבות כך איבד נאשם 1 שליטה על הרכב שפגע במעקה הבטון פעם נוספת. כתוצאה מכך הרכב התלקח ועלה באש (להלן: "התאונה") והמנוח הועף מהרכב אל הכביש בסמוך למקום התאונה. נטליה חילצה את עצמה מן הרכב כשהיא חבולה ופצועה ועוברי אורח סייעו להוציא את נאשם 1 מתא הנהג. נאשם 2 יצא מן הרכב בכוחות עצמו כשהוא חבול ופצוע. לאחר מכן נמלטו הנאשמים מזירת התאונה כשהם מותירים מאחוריהם את נטליה והמנוח פצועים ומדממים. בהמשך, במרחק של כקילומטר ממקום התאונה, נעצרו הנאשמים לאחר שהמשטרה סרקה את האזור.

כתוצאה מהתאונה, נפצעו המנוח, נטליה, נאשם 1 וכן נאשם 2, כמפורט להלן: המנוח פונה לבית החולים כשהוא סובל משברים מרובים בגולגולת, חבלות ראש עם דימום מהאוזניים, בטן תפוחה, כוויות, שברים ושפשופים. מותו נקבע בשעה 03:30. לנטליה נגרמו סימני חבלה מרובים, חתך גדול בקרקפת וחתכים מרובים בפנים ובאצבעות. לנאשם 2 נגרם חתך בקרקפת. לנאשם 1 נגרמה חבלת ראש עם פצע במצח ימין, נפיחות בעין ימין ושבר באף.

לנאשם 1 יוחסה גם נהיגה ברכב ללא רישיון נהיגה ברחבי העיר בת-ים, בהזדמנויות שונות במשך תקופה של כחצי שנה, עובר ליום התאונה.

ראיות התביעה לעונש

עדוּתָהּ של נטליה בבית המשפט (עמ' 586-587 לפר'): נטליה והמנוח היו בני זוג במשך תקופה של כ-7 שנים, במהלכה הביאו לעולם ילדה, כיום בת 3 שנים אותה מגדלת נטליה לבד. לדברי נטליה בתה מחפשת כל יום את אביה. בעבר המנוח היה המפרנס היחיד, וכיום נטליה עובדת בשתי משרות. בהיותה מפרנסת יחידה, היא עובדת גם בבוקר וגם בלילה על מנת שתוכל לעמוד בהוצאות גן הילדים לבתה. בשל היותה עובדת בשתי משרות, כמעט ואינה מבלה עם בתה.

באירוע התאונה אף היא נפצעה, ובראשה נותרה צלקת שמוסתרת על ידי שיערה. כמו כן, נותחה באצבעות כף ידה. לשאלת ב"כ הנאשמים השיבה כי היא פתחה בהליכים משפטיים לקבלת פיצויים מהנאשמים.

עדוּתו של מר דוד בוקטי בבית המשפט (עמ' 588 לפר'): המנוח היה אחיו, והדמות המרכזית בבית. לאחר אירוע התאונה לא היה מסוגל עוד להמשיך לחיות בבית ועל כן עזב. התקשה לראות את מצב בני המשפחה. הנאשמים היו חברים שישבו עם המנוח כל יום. הוא עצמו התנגד לחברות זו משום שאפיין אותה שימוש באלכוהול ובניס גיא. חורה לו שהנאשמים לא טרחו להתנצל על כך שהפקירו את אחיו המנוח. הוא ציפה שכחבריו של המנוח, יבואו לבקר את המשפחה כדי לתמוך.

מאז קרות התאונה, אמו לא מפסיקה לבכות ולהאשים את עצמה. אמו מסתכלת עליו כל הזמן מאחר וכאחיו של המנוח הוא דומה לו. בני המשפחה חוו את האירוע בצורה מאוד קשה, במיוחד אמו. אביו שוהה בבית הסוהר תקופה ממושכת,

שוחרר רק כדי שיוכל לשבת שבעה על בנו, ולאחר מכן שב לכלא.

גיליון הרישום הפלילי של נאשם 1: לחובתו רישום פלילי בגין עבירה של נהיגת רכב מנועי ללא רישיון, שתי עבירות הפרעה לשוטר במילוי תפקידו ועבירה של זיוף בכוונה לקבל דבר. ההליכים הסתיימו בבית משפט לנוער בת"א ביום 15.4.13 וזאת ללא הרשעה.

גיליון הרישום הפלילי של נאשם 2: לחובתו 17 הרשעות קודמות בעבירות תעבורה.

ראיות ההגנה לעונש

עדוּתה של גב' זינאידה מרטינובה (עמ' 584 לפר'): בעלה בן 87 וסובל ממחלת האלצהיימר. נאשם 1 החל לטפל בו לפני כשנה והם מרוצים ממנו מאוד, עבד מצוין. לדבריה, הנאשמים הם אנשים טובים מאוד, מעט אנשים מתייחסים לקשישים כ"כ טוב. ביקשה שבית המשפט יעזור להם.

עדוּתו של מר חנניה הלוי בבית המשפט (עמ' 585 לפר'): בעלים של מוסך בתל אביב. נאשם 2 עובד אצלו מזה שלושה חודשים במוסך, עובד מקצועי ואחראי מאוד. מגיע כל בוקר ונותן שירות ונאשם 2 יחסר לו אם לא יגיע לעבודה.

עדוּתה של גב' סוּטלנה פרל (עמ' 585-586 לפר'): אמם של הנאשמים, חד הורית, גרושה והנאשמים הם כל עולמה. את כל חייה הקדישה להם. אביהם נשאר בחו"ל, והיא עלתה עמם ועם אביה לישראל בשנת 1994. מאחר והמצב הכלכלי שלה בארץ היה קשה מאוד, הנאשמים עזרו לה בפרנסה מאז עמדו על דעתם, והם עוזרים לה לטפל באביה שהינו ניצול שואה וחולה כבן 90, היום נמצא בשיקום. ביקשה שלא להחמיר עם הנאשמים כדי שלא תישאר לבדה. בתשובה לשאלת ב"כ המאשימה, שללה קיומה של בעיית אלכוהול לנאשם 1. לטענתה, הייתה רק פעם אחת שבה נאשם 1 שתה אלכוהול, עת חזר הביתה ולא זכר מה שהיה. אישרה שמעולם לא טיפלו בבעיית האלכוהול של נאשם 1 כי לא היה בכך צורך.

מסמך רפואי מיום 24.12.15: נאשם 1 נבדק במרפאה ונמצא במצב דיכאוני-חרדתי על רקע תאונת דרכים בה היה מעורב וההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו.

מסמך רפואי מיום 18.2.16: נאשם 1 הגיע להמשך מעקב במרפאה.

תמונות במ/1: תמונות של נטליה.

טיעוני המאשימה לעונש

הנאשמים הורשעו לאחר שמיעת ראיות בכל המיוחס להם בכתב האישום. נאשם 1 נהג ללא רישיון כשהוא שיכור והסיע עמו אנשים ברכב והעמידם בסכנת חיים מוחשית כמו גם את ציבור משתמשי הדרך. שילובם של מעשי נאשם 1 כמתואר, הביא להתרסקות הרכב אל מעקה הביטחון ולתוצאות הקשות שנגרמו מכך. נאשם 2, שהיה מודע למצבו של נאשם 1, לא מנע זאת, וכל זאת כדי להגיע למסיבה בת"א.

לאחר התאונה ואף שהנאשמים הבחינו במנוח מוטל ליד הרכב ובנטליה הפצועה, החליטו בהחלטה מודעת לברוח מן המקום במטרה למלט את נאשם 1 מאחריות לתאונה ותוצאותיה.

התאונה על נסיבותיה היא תאונה שיכול וצריכה הייתה להימנע, וכן מדובר בכישלון של אדם בלתי מורשה לנהיגה, ששוב חטא בעבירה של נהיגה ללא רישיון. נאשם 1 נהג לאורך תקופה ללא רישיון כשהוא מעמיד את המשתמשים בסכנה וביום האירוע הסכנה אכן התממשה.

ב"כ המאשימה הפנה לרישום הפלילי האחרון של נאשם 1 מבית משפט לנוער, עת נהג ברכב ללא רישיון, התחזה לאחיו התאום, כשבהמשך, זה האחרון שיתף עמו פעולה. מה שמלמד על מנהגם של הנאשמים לחפות ולסייע אחד לשני.

מעשי נאשם 1 הביאו לתוצאה קשה ביותר - מותו של אדם. מבחינת פוטנציאל הנזק, ניתן לומר שבנס לא נהרגו אנשים נוספים. עפ"י תיקון 113 בית המשפט נדרש לשקול את הסיבה בגינה בוצעה עבירה, וכאן הסיבה הייתה הרצון להשתתף במסיבה בחג הפורים.

ככלל, עבירת ההפקרה אינה מצריכה הכנה מראש, אולם שיחת הנאשמים אחד עם השני טרם מעשה ההפקרה מלמדת, כי מדובר במעשה הפקרה מכוון, מתוכנן, שנעשה במטרה למלט את נאשם 1 מאחריות לתאונה. משבהכרעת הדין נדחתה טענת הנאשמים כי ביצעו את מעשה ההפקרה בשל היותם במצב טראומתי אחרי התאונה, לא עומדת לנאשמים טענה בנסיבות סעיף 40ט(7) לחוק.

על כן, בשים לב לנסיבות, לפסיקה הנוהגת ולמגמת ההחמרה בענישה בעבירות מסוג זה, מתחם העונש ההולם למעשיו של נאשם 1 בגין האירוע בכללותו, קרי: בגין מעשה ההריגה וההפקרה, לצד העבירות הנלוות, נע בין 10 ל-15 שנות מאסר וזאת לצד רכיבי ענישה נוספים. באשר לנאשם 2, מתחם הענישה נע בין 10 חודשי מאסר ל-3 שנות מאסר.

ב"כ המאשימה הפנה להסתבכויות קודמות של נאשם 1 עם מערכת החוק, כך שאין בנמצא חלוף זמן משמעותי ולא התנהגות חיובית של הנאשמים או תרומה לחברה. בנוסף, הנאשמים לא עשו כל מאמץ לפצות את משפחת המנוח או את נטליה, לא שיתפו פעולה עם רשויות החוק ולא לקחו אחריות על מעשיהם.

לאור כל האמור, יש למקם את הנאשמים בחלקו העליון של המתחם.

ב"כ המאשימה הוסיף כי לצד המאסר בפועל שביקש להטיל על נאשם 1, יש להשית גם מאסר על תנאי, והפנה לסעיף 64א(ד) לפקודת התעבורה לכך שאין אפשרות להטיל מאסר על תנאי לגבי עבירת ההפקרה. כמו כן ביקש להורות על הפעלת ההתחייבות הכספית מת"פ 3483-12-11 על סך 2,500 ₪. נאשם 1 מעולם לא הוציא רישיון, ובמסגרת תיק זה הודה שנהג מספר פעמים ללא רישיון.

לאור שילוב הנסיבות המחמירות, נהיגה ללא רישיון נהיגה, בשכרות ובמהירות מופרזת שהביאו לתאונה הקטלנית, הפקרת המנוח ונטליה, יש לפסול את נאשם 1 מנהיגה לצמיתות. במידה ולא תיענה בקשת המאשימה לשלילת רישיון הנהיגה לצמיתות, ביקש להפעיל פסילה מותנית של 10 חודשים מבית משפט לנוער מת"פ 3483-12-11, וזאת בנוסף לכל תקופת פסילה שתוטל. ב"כ המאשימה הפנה בהקשר של נאשם 1 להוראת סעיף 40 לפקודת התעבורה לעניין פסילת מינימום של 3 שנים בעבירת ההפקרה.

לגבי נאשם 2, בנוסף לעונש המאסר בפועל שביקש להטיל עליו בשים לב לעברו התעבורתי אשר כולל עבירות של סיכון משתמשי הדרך, לרבות בתקופה שבה נוהל הליך זה, ביקש להשית עליו תקופת פסילה משמעותית.

לעניין רכיב הפיצוי, טען ב"כ המאשימה כי נפגע תאונה אינו חייב להפסיק להתקיים לאחר תאונה, וטוב שנטליה

ממשיכה בשגרת חייה, וביקש להשית על הנאשמים פיצוי הן לנטליה והן לעיזבון המנוח.

ב"כ המאשימה הגיש לבית המשפט פסיקה אשר ממנה, ניתן ללמוד מהו העונש הראוי:

ע"פ 8279/11 מור נ' מדינת ישראל (מיום 1.7.13); ע"פ 1894/14 צ'אקול נ' מדינת ישראל (מיום 13.1.15);
רע"פ 8040/15 בריזדה נ' התצ"ר (מיום 3.12.15); ע"פ 2496/15 אלסייד נ' מדינת ישראל (מיום 21.9.15); ע"פ
2689/15 אלון נ' מדינת ישראל (מיום 28.12.15); ע"פ 4289/14 חנונה נ' מדינת ישראל (מיום 21.1.15); ע"פ
4311/14 אבוטבול נ' מדינת ישראל (מיום 20.5.15); ת"פ (מחוזי חיפה) 25891-11-11 מדינת ישראל נ' שחתות
(מיום 2.12.12); ת"פ (מחוזי מרכז) 28149-06-12 מדינת ישראל נ' כהן (מיום 14.4.16); ת"פ (מחוזי ת"א)
8939-08-13 מדינת ישראל נ' צ'ורני (מיום 6.1.16).

טיעוני ההגנה לעונש

נטען כי מדובר בתיק מיוחד, לאו דווקא בגלל סעיפי העבירה אלא משום שמדובר על "תאונה עצמית". ב"כ הנאשמים הסביר כי המנוח, חברם הטוב של הנאשמים ישב ברכב מאחור לא חגור, כשגם הוא תחת השפעת אלכוהול וחברתו נטליה לידו.

ב"כ הנאשמים ביקש מבית המשפט ליתן בגזר הדין משקל לפגיעה של הנאשמים כתוצאה מתאונת הדרכים הקטלנית. לטעמו, בתיק זה קיימות נסיבות מיוחדות; מדובר בשני אחים תאומים שישבו אחד ליד השני ברכב. נאשם 2 ישב ליד אחיו הנהג, ראה את הרכב פוגע בקיר ואחיו זב דם במצב אנוש.

לכן נאשם 2, כמו כל אדם בר דעת, חילץ את אחיו מהרכב הנוסע כדי שניתן יהיה להושיט לו עזרה משלא היתה כל כוונה או מודעות להפקרה (טיעון זה לעניין נסיבות החילוץ וההפקרה נדחה על ידי בהכרעת הדין).

ב"כ הנאשמים הסתייג מבקשת ב"כ המאשימה לשלוח הנאשמים לשנות מאסר ארוכות, וכן הסתייג מעתירת המאשימה לפסול אותם מנהיגה לתקופה ארוכה. באשר לחיובם בפיצויים, טען כי הדבר אינו נדרש שכן הנפגעים וקרוביהם יכולים לפנות לבית המשפט ולהגיש תביעה על הנזקים שנגרמו להם, לפי החוק לנפגעי תאונות דרכים.

לסיכום, ביקש ב"כ הנאשמים להורות על קבלת תסקיר מבחן בעניינם של שני הנאשמים לאור היותם בגירים-צעירים (טען כי היו בני 21 שנים בעת התאונה, ובפועל היו כבני 22 שנים), וכן ביקש שנאשם 2 ישלח לממונה על עבודות השירות. עוד ביקש כי לא יוטל על נאשם 1 עונש מאסר ממושך, שכן מדובר במי שהשתקם מאז ועבר תהליך טיפולי וביקש כי ענישתו תהיה מתונה לאור הפסיקה אליה הפנה במהלך טיעונו. לטענתו, מנעד הענישה בעבירות הריגה בשכרות, יכול לנוע מעבודות שירות, עבור בעונשי מאסר בפועל משנתיים עד שלוש וחצי שנים, וכלה בענישה של 5 שנות מאסר, רחוק מהמתחם לו טען ב"כ המאשימה.

כך ביקש כי חרף דחיית טענתם לעניין קיומה של פוסט טראומה כגורם לביצוע עבירת ההפקרה, שיינתן לטענה זו משקל בעת גזירת הדין.

ב"כ הנאשמים הגיש לבית המשפט פסיקה אשר ממנה ניתן ללמוד מה העונש הראוי:

ע"פ 1826/14 דוד נ' מדינת ישראל (מיום 4.8.14); ע"פ 2842/10 קלדרון נ' מדינת ישראל (מיום 23.1.12); ע"פ 5909/04 ארנן נ' מדינת ישראל (מיום 13.1.05); ע"פ 4441/13 פלונית נ' מדינת ישראל (מיום 14.8.14); ת"פ (מחוזי ת"א) 40072/06 מדינת ישראל נ' רחמינוב (מיום 31.5.07); ת"פ (מחוזי חיפה) 6127/07 מדינת ישראל נ' חדש (מיום 17.12.08); ת"פ (מחוזי ת"א) 40086/05 מדינת ישראל נ' זוברייב (מיום 13.2.06); ת"פ (מחוזי ת"א) 41235-12-10 מדינת ישראל נ' בראנץ (מיום 11.3.12); ת"פ (מחוזי ב"ש) 8075/06 מדינת ישראל נ' טאלב (מיום 11.4.07); ת"פ (מחוזי נצרת) 42205-05-12 מדינת ישראל נ' שרקין (מיום 25.5.14); ת"פ (מחוזי ת"א) 10340/98 מדינת ישראל נ' זרגריאן (מיום 29.8.02).

נאשם 1 בדברו לבית המשפט אמר, כי המנוח היה חברו הטוב, ושהוא מצטער על כך שהוא נהרג. השנה האחרונה היתה קשה עבורו, הוא אינו יושן בלילות, חושב על המנוח כל הזמן ונזקק לטיפול בכדורים פסיכיאטריים, כאשר האירוע שיבש את מהלך חייו. מאז שוחרר הלך לשיקום בהרצליה ובגלל בעיית הגעה לשם, עבר למרכז לטיפול בסמים בבת ים. ביקש להתחשב בכך שהוא בחור צעיר והחיים עוד לפניו.

נאשם 2 בדברו לבית המשפט אמר, כי הוא מקבל את הכרעת בית המשפט, ומבקש להתחשב בו שכן גם הוא היה פצוע וחברו הטוב נהרג. כך גם אחיו היה פצוע והוא היה מבולבל באותו הרגע. כיום הוא עובד ורוצה להמשיך ללמוד ולהתפרנס בכבוד.

דיון

העבירות בהן הורשע נאשם 1 מהוות אירוע אחד. ראו לעניין זה ע"פ 4289/14 חנונה, מיום 21.1.15, בסעיף 38-39 לפסה"ד, ועל כן אקבע מתחם עונש הולם לאירוע כולו וזאת בהתאם לעיקרון ההלימה, תוך התייחסות לערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות וכן במדיניות הענישה הנהוגה במקרים הדומים, ככל הניתן, למקרה זה.

קביעת מתחם העונש ההולם

הערך החברתי שנפגע מביצוע עבירת ההריגה

בית המשפט העליון עמד לא אחת על כך שהערך החברתי עליו באה עבירת ההריגה להגן, הוא הערך של קדושת החיים ושלמות הגוף ובהקשר התעבורתי, לקיים הגנה על שלום ובטיחות ציבור המשתמשים בדרך:

"...בית משפט זה היתווה מזה שנים מדיניות ענישה מחמירה ביחס לעבירות נהיגה הכרוכות בתאונות קטלניות...הוא דבק בגישה זו מתוך אמונה כי לנקיטת יד עונשית קשה ומחמירה ישנה השפעה מחמירה על הנהגים בכביש, ויש בה כדי לקדם את הטמעתה של מודעות ציבורית בדבר החובה לשמור על כללי זהירות כדי להגן על חיי אדם ושלמות גופו. מדיניות ענישה זו...נועדה לתת ביטוי ולהדגיש הדגשה מיוחדת את ערך חיי האדם...ולערוב לכלל ולפרט כי המשפט ובתי המשפט יעשו כל שבידם על מנת לטעת בתרבות החברתית את ההערכה והכבוד הנדרשים לזולת ולחיינו..." (ע"פ 548/05 לוי, מיום 19.2.06).

כמו-כן:

"נהיגה אלימה בכבישים הפכה לרעה החולה של תקופתנו...בתי-המשפט מצווים להחמיר

עמוד 6

עם עברייני תנועה. יש להירתם למניעת התופעה ולהגן על בטחון הציבור ושלומו, בין היתר באמצעות הרחקת נהגים מסוכנים פורעי חוק מהכביש לתקופה ראויה..." (ע"פ 6755/09 אלמוג, מיום 16.11.09).

ועוד בעניין זה:

"הערך המוגן של קדושת החיים ושלמות הגוף, כאמור, הוא ערך עליון שאף טרם הסדרתו בחקיקה עלי ספר, מוכתב כאיסור של המשפט הטבעי, ונדמה כי המדובר בערך שיש ליתן לו את ההגנה המרבית מפני שאין ערך חברתי אחר בדרגתו" (רע"פ 8040/15 בריזדה, מיום 3.12.15).

הערך החברתי שנפגע מביצוע עבירת ההפקרה לאחר פגיעה:

מפסיקות בית המשפט העליון עולה, שוב ושוב, החומרה העומדת מאחורי עבירת ההפקרה. הערך המוגן בעבירת ההפקרה הוא ערך הסולידריות החברתית ממנו נגזרת החובה המוסרית והמשפטית החלה על כל אדם אשר מעורב באירוע פוגעני, לסייע לנפגע ולדאוג לשלומו:

"...באמצעות עיגונה של עבירה זו בפקודת התעבורה קיבל ערך זה, המגלם את עיקרון הסולידריות החברתית, עיקרון הכרחי לקיומה של חברה תקינה, ביטוי בדין, והפך מחובה מוסרית גרידא לחובה משפטית...בנוסף, עבירה זו נועדה גם למנוע מצב בו הנהג המעורב בתאונה חומק מאחריות, על-ידי הימלטות של "פגע וברח"..." (ע"פ 1977/05 גולה, מיום 2.11.06).

ועוד:

"...הותרת אדם פגוע לאנחות היא בלתי מוסרית בכל קנה מידה אפשרי, שהשכל הישר והמצפון האנושי אינם יכולים להכיל" (ע"פ 2706/13 קרני, מיום 27.10.13).

מידת הפגיעה בערכים החברתיים:

במשך תקופה ארוכה, בהזדמנויות שונות, נהג נאשם 1 מבלי להחזיק ברישיון נהיגה, ולמעשה מעולם לא הוציא רישיון נהיגה. באחרונה מאותן הפעמים, בליל התאונה, בחר נאשם 1 לשתות לשוכרה ולאחוז בהגה, בעודו מסיע עמו שלושה אנשים נוספים. נאשם 1 נהג בפראות ובמהירות מופרזת שאינה הולמת את תנאי הדרך וגרם לתאונה קטלנית שכתוצאה ממנה אחד מנוסעי הרכב, המנוח, נהרג ושני נוסעים נוספים שהיו ברכב, נטליה ונאשם 2, נחבלו.

העובדה שהמנוח קיפח את חייו כתוצאה מנהיגתו הפראית, חסרת האחריות ומשולחת הרסן של נאשם 1 ברכב, כאשר הוא אינו מורשה לנהוג ברכב, כשהוא שיכור, מהווה פגיעה אולטימטיבית בערך המוגן של קדושת החיים עליו ביקשה עבירת ההריגה להגן. גם בערך שלמות הגוף פגע נאשם 1, שכן בתאונה זו נפגעו גם נטליה וגם אחיו התאום, נאשם 2.

לפגיעה בערכים המוגנים הנ"ל מתווספת פגיעה בערך מוגן נוסף - ערך הסולידריות החברתית - כתוצאה מביצוע עבירת ההפקרה על ידי הנאשמים, עבירה שבוצעה על ידם במודעות ובצוותא חדא, ומתוך מטרה של נאשם 1 לחמוק מעונש, כאשר נאשם 2 משמש לו לעזר. העובדה שעבירת ההפקרה נעשתה הן כלפי המנוח והן כלפי חברתו נטליה, כאשר

הנאשמים היו מודעים היטב לפגיעה הקשה בהם, מלמדת על פגיעה חמורה בערך המוגן.

הנאשמים בהתנהלותם רמסו ברגל גסה (נאשם 1) את ערך קדושת החיים וערך הסולידריות החברתית, כאשר פגיעתם של הנאשמים בערכים החברתיים כתוצאה ממעשיהם - כל אחד על פי מידת חלקו - היא אפוא חמורה ומשמעותית ביותר.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירות:

עבירת ההפקרה - התכנון שקדם לביצוע העבירות [סעיף 40ט(א)(1) לחוק] - לאחר קרות התאונה, נאשם 2 עזר לנאשם 1 להיחלץ מן הרכב. הנאשמים הסתכלו סביבם וראו את תוצאות התאונה הקשות - המנוח פצוע אנושות, שרוע על הכביש ונטליה פצועה. לאחר שיח קצר ביניהם, החליטו יחדיו לברוח מן הזירה. אף שמדובר בהחלטה ילדת הרגע והנסיבות, עדיין מדובר בהחלטה מודעת ומחושבת של שני הנאשמים, לאחר שראו את המנוח מוטל על הכביש, והבינו כי למנוח נגרמה חבלה קשה ביותר. בהכרעת הדין דחיתי את טענתם כי נסו מן הזירה לקבלת טיפול רפואי בבית חולים וולפסון וכי פעלו תחת מצב של טראומה, והטעמים לכך מפורטים שם.

חלקם של הנאשמים בביצוע העבירות [סעיף 40ט(א)(2) לחוק] - כאמור, נאשם 1 מעולם לא הוציא רישיון נהיגה. חרף זאת, החליט באותו הלילה, בנוסף להזדמנויות אחרות בהן נהג ברכב ללא רישיון, לאחוז בהגה, לאחר ששתה אלכוהול, ולהסיע עמו שלושה אנשים נוספים על כביש מהיר. לא זאת אף זאת, נאשם 1 החליט לבדוק את גבולות יכולותיו של הרכב שבו נהג, לחץ על דוושת הדלק והגביר את מהירות נסיעתו עד כדי אבדן שליטה ברכב. במהלך נהיגתו הפראית אף התרברב נאשם 1 באוזני המנוח בנוגע למהירות הגבוהה אליה הגיע הרכב.

נאשם 2 שהיה מודע לכך שלנאשם 1 אין רישיון נהיגה וכי נאשם 1 שתה אלכוהול, חזה בנהיגתו הפרועה של נאשם 1 בכביש ולא ניסה לעצור בעדו. לאחר קרות התאונה, אף שהנאשמים היו מודעים לכך שהמנוח פצוע באופן קשה ואף חברתו נטליה פצועה, החליטו יחדיו להימלט מן הזירה ולהפקיר את מי שהיו עד לאותו הרגע חברים, תחת הושטת עזרה והודעה לשירותי ההצלה.

הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירות [סעיף 40ט(א)(3) לחוק] - מלבד המנוח, אשר קיפח את חייו בתאונה, רבים נוספים היו עלולים להינזק כתוצאה מהתאונה. שני נוסעים נוספים ישבו ברכב, מלבד הנהג, נפצעו גם הם ורק יד הגורל הביאה לכך שחבלותיהם לא היו חמורות יותר. כל אחד מהם עלול היה להיהרג, להיפצע באורח אנוש, או להיוותר עם נכות לכל החיים.

יתר על כן, התאונה התרחשה בנתיבי איילון, כביש 20 - זהו כביש מהיר, עמוס, כאשר גם בשעות הקטנות של הלילה רכבים רבים משתמשים בו כדי להגיע ליעדם. פוטנציאל הנזק ממעשיו של נאשם 1, אפוא, גדול מאוד. נאשם 1 העמיד בסכנת חיים של ממש לא רק את נוסעי הרכב בו נהג, אלא את כלל ציבור משתמשי הדרך.

הנזק שנגרם מביצוע העבירות [סעיף 40ט(א)(4) לחוק] - התוצאה של התאונה ידועה לכל. חברים של הנאשמים, המנוח, איבד את חייו. מדובר בתוצאה קשה ביותר, בלתי הפיכה, אשר יכולה הייתה להימנע. בנוסף לכך, נטליה נחבלה כך שנגרמו לה סימני חבלה מרובים, חתך גדול בקרקפת וכן חתכים מרובים בפנים ובאצבעות. נאשם 2 נחבל כך שנגרם לו חתך בקרקפת ולנאשם 1 נגרמה חבלת ראש עם פצע במצח ימין, נפיחות בעין ימין ושבר באפו.

הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירות [סעיף 40ט(א)(5) לחוק] - נאשם 1 היה שיכור במועד ביצוע

העבירות. בדמו נמצא אלקוהול בריכוז של 88 מ"ג. נאשם 1, אחז בהגה מבלי שהחזיק ברישיון נהיגה, לאחר ששתה אלקוהול, נהג במהירות מופרזת ובצורה פראית כשהוא מתרברב בפני המנוח על ביצועי הרכב ומהירות נסיעתו, ובכך סיכן את חייהם של רבים. כל זאת בדרכם לחגוג בתל אביב את מסיבת חג הפורים.

באשר לעבירת **ההפקרה לאחר תאונה**; הסיבה לכך שנאשם 1 הפקיר את הפצועים בזירת התאונה מבלי להזעיק עזרה, היתה להציל את עורו ולחמוק מאחריות לתוצאות הקשות של התאונה. המדובר במעשה אנטי-חברתי ואנטי-מוסרי מובהק. מעשי נאשם 2 שלא מילא אחר חובתו כנוסע להתקשר לגופי ההצלה נועד לסייע לנאשם 1 למלט עצמו מאחריות, שכן הישארותו במקום ומילוי חובתו בהזעקת עזרה עשויים היו להביא לחשיפת זהותו של נאשם 1 כמי שנהג ברכב בעת התאונה.

יכולתם של הנאשמים להבין את אשר עשו ויכולתם להימנע ממעשה העבירה ומידת השליטה שלהם על מעשיהם [סעיף 40ט(א)(6)(7) לחוק] - משקבעתי בהכרעת הדין כי הנאשמים בעבירת ההפקרה על אופניה השונים, פעלו במודעות מלאה למעשיהם, תוך כוונה להימלט מאימת הדין, ודחיתי את טענתם כי פעלו תחת השפעת טראומה, לא ניתן לזקוף טענה זו לזכותם.

האכזריות של הנאשמים בנפגעי העבירה [סעיף 40ט(א)(10) לחוק] - מחד גיסא, אתקשה להכליל את מעשי הנאשמים בהפקרת המנוח וחברתו תחת התיבה של "אכזריות". מאידך גיסא, ניתן להגדיר את המעשה כהתבהמות ושפל מוסרי שכל בן אנוש סולד ממנו. הפקרת שני פצועים בתאונה, כשאחד מהם נתון בסכנת חיים מיידית, על ידי מי שגרם לתאונה, הינו מעשה שפל ולא אנושי.

נסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירות [סעיף 40יב לחוק] - נהיגתו של נאשם 1 ללא רישיון נהיגה אינו אקט התנהגותי בודד, אלא התנהגות שחזרה על עצמה במשך תקופה ארוכה, עובר לתאונה.

מדיניות הענישה:

בפסיקת בית המשפט המתייחסת לענישה בעבירות הריגה כתוצאה מתאונת דרכים וכן הפקרה לאחר התאונה, ניתן למצוא רמות ענישה שונות, בהתאם לנסיבות התיק, בהתייחס לביצוע העבירות, נסיבות ביצוע ונסיבות מבצען. על דרך הכלל, במקרים דומים למקרה דנן, נוהגים בתי המשפט להטיל עונשי מאסר בפועל לתקופה משמעותית, כשבצידם עונשים מותנים ופסילת רישיון הנהיגה לתקופה ממושכת, לרבות פסילה מותנית הצופה פני עתיד. מתחמי הענישה נקבעים בהתאם לאופיו של האירוע ומאפייניו, כפי שמלמדים המקרים הבאים:

ע"פ 8279/11 מור (מיום 1.7.13) - המערער נהג ברכב ללא רישיון נהיגה בתוקף, תחת השפעת סמים ואלכוהול ולאחר שלא ישן במשך 18 שעות קודם לכן, ופגע ברוכב אופניים שנסע בשולי הכביש. לאחר הפגיעה, המערער לא עצר לבדוק את מצבו של המנוח אלא נמלט עם רכבו מהזירה והפקיר את המנוח להתבוסס בדמו. המנוח נפטר. בית המשפט המחוזי הטיל על המערער עונש מאסר בפועל בן 12 שנים; מאסר על תנאי; פסילה מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה למשך 20 שנים; פיצוי משפחת המנוח בסך 30,000 ₪. ערעורו לבית המשפט העליון נדחה, לאחר שנקבע כי בית משפט קמא נתן משקל לגילו הצעיר של המערער, היעדר עבר פלילי והתקופה בה שהה במעצר. עוד נקבע כי **"...לא ניתן להתעלם משקרי של המערער בהם נתפס במהלך ניהול משפטו. לא זאת אף זאת, המערער אינו זכאי להקלה בעונשו ממנה עשויים ליהנות מי שמודים באשמתם..."** וכן **"...אמנם המערער הביע חרטה וצער על התוצאה שנגרמה אך לא נטל אחריות מפורשת לנטילת חייו של המנוח חרף הרשתו בדין ואף הטיל**

אשמה מסוימת על המנוח...". אף נקבע כי **"...עבירת ההריגה כשלעצמה, בנסיבות אלו, עשויה להצדיק עונש המתקרב אל רף העונש הדו ספרתי, אם לא למעלה מזאת."**

ע"פ 2247/10 **ימיני נ' מ"י** (מיום 12.1.11) - המערער נהג ברכב, תחת השפעת אלכוהול, חצה רמזור באור אדום, וגרם למותה של המנוחה ולפציעתה של חברתה, בעודן חוצות את הכביש במעבר חציה. לאחר הפגיעה, הפקיר את הקורבנות ונטש את המקום. בית המשפט המחוזי הטיל על המערער 12 שנות מאסר בגין ההריגה, 3 שנות מאסר בגין גרימת חבלה חמורה, שתיים מתוכן במצטבר כך שסה"כ ירצה המערער במצטבר 14 שנות מאסר בגין גרימת התאונה. אשר לעבירת ההפקרה לאחר פגיעה, הוטל על המערער 7 שנות מאסר, מתוך 6 שנים במצטבר, כך שסה"כ הוטלו על המערער 20 שנות מאסר, כמו כן הוא נפסל לנהיגה לצמיתות. בית המשפט העליון קבע כי בעבירות של הריגה בתאונת דרכים, תחת השפעת אלכוהול, לעיתים בנסיבות חמורות ובצירוף עבירות חמורות, ולעיתים בצירוף עבירת ההפקרה לאחר פגיעה, מתחם הענישה נע בין 2.5 שנים לבין 9.5 שנות מאסר בפועל וכי שעה שמדובר בעבירת הפקרה הניצבת לבדה, נע העונש בין 9 חודשי מאסר לבין 24 חודשי מאסר בפועל (וקבע שיש חריגים לכך). בית המשפט העליון קבע כי **"ככלל, העלאת רף הענישה צריכה להיעשות בהדרגתיות..."**

משכך, קיבל את הערעור וקבע כי העונש בגין ההריגה וגרימת החבלה יהיה 10 שנות מאסר וכי העונש בגין ההפקרה יהיה 4 שנות מאסר, כך שהוטלו על המערער סה"כ 14 שנות מאסר בפועל וכן פסילת רישיון הנהיגה הועמדה על תקופה של 20 שנים. בית המשפט עוד ציין כי **"...ויש להניח כי פסק דין זה יהווה נדבך להעלאה הדרגתית של רף הענישה, במסגרת המלחמה הכוללת בתאונות הדרכים"** וכן כי: **"...החובה להחמיר עם אלה 'המרהיבים עוז להסיע כלי רכב ברשות הרבים כאשר שיכרות מכרסמת ביכולתם לשלוט בהם'..."**.

ע"פ 8191/08 **ג'בארה נ' מ"י** (מיום 24.5.10) - המערער נהג בג'יפ, נכנס לצומת ברמזור אדום והתנגש במכונית פרטית. כתוצאה מהתאונה נהרגו זוג הורים ונפצעו שלושת ילדיהם הקטינים. הנאשם הורשע בעבירות של הריגה וגרימת חבלה חמורה והוטל עליו עונש מאסר בפועל של 8 שנים ופסילה מלהחזיק ברישיון נהיגה למשך תקופה של 20 שנים. בית המשפט העליון דחה את הערעור תוך שהדגיש כי **"על בית המשפט להרים את תרומתו ולשאת במלאכת המאבק הנחוש בתאונות הדרכים, וזאת באמצעות מתן ביטוי לערך קדושת החיים על ידי הטלת ענישה מחמירה...בשל האמור לעיל, עלה בשנים האחרונות רף הענישה בעבירות מסוג זה..."**. שימת לב לכך שהמדובר במקרה ללא שימוש באלכוהול וללא הפקרה לאחר הפגיעה.

ע"פ 4498/14 **גרידיש** (מיום 13.5.15) - המערער הורשע בעבירות של הריגה, פציעה ונהיגה בשכרות לאחר שגרם, תוך כדי נהיגה בשכרות, לתאונה קשה שבה קיפדו את חייהם שני בחורים צעירים. בית המשפט הטיל על המערער עונש מאסר בפועל של 8 שנים, מאסר על תנאי, 15 שנות פסילה מלהחזיק או מלקבל רישיון נהיגה, וכן פיצוי בשיעור של 50,000 ₪ לכל אחת ממשפחות המנוחים. ערעורו נדחה בבית המשפט העליון תוך קביעה כי **"...בעצם נהיגתו במצב של שכרות, נטל המערער על עצמו סיכון מודע לכך שנהיגתו, בתנאים אלה, עלולה להסתיים בתוצאה קטלנית, סיכון שהתממש, למרבה הצער ודאבון הלב"**. עוד נאמר כי **"יש לראות את מעשיו של המערער, אשר נהג ברכב במצב של שכרות, תוך שהוא מסכן את חייו שלו וחייהם של אחרים, כחלק מתופעה רחבה יותר, של נהגים הנוטלים חירות לעצמם לנהוג ברכב, תחת השפעת משקאות אלכוהוליים...נפגעה יכולתו של המערער להפעיל שיקול דעת ראוי..."**

ע"פ 7332/11 **עטאללה** (מיום 6.10.13) - המערער נהג ברכב ועמו היו שלושה נוסעים נוספים. למערער מעולם לא היה רישיון נהיגה, ריכוז האלכוהול בדמו עמד על 110% מ"ג ואף לא אחד מן הנוסעים נחגר בחגורת בטיחות. המערער עמוד 10

נהג במהירות מופרזת ובמהלך הנסיעה איבד שליטה על רכבו, ופגע בחזית רכבו בשלושה בני אדם. ארבעה אנשים נהרגו ושלושה נפצעו. שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית לגבי המערער. בית המשפט המחוזי השית עונש של 15 שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי, פסילה לצמיתות וכן פיצוי בסך כולל של 80,000 ₪ למשפחות הקורבנות. בית המשפט העליון קיבל את הערעור באופן חלקי, כך שהפחית את עונשו של המערער ל- 14 שנות מאסר. בית המשפט העליון אמר דברו כי:

"...העובדה היא שמתרגשים עלינו שוב ושוב מקרי הריגה בתאונות דרכים, ותרומתם של בתי המשפט לשירות התאונות יכולה להיות רק בענישה, גם אם כשלעצמי מסופקני, מקום שמדובר בצעירים פוחזים, אם יש כוח רב בהרתעה כשלעצמה".

ע"פ 1894/14 **צ'אקול** (מיום 13.1.15) - המערער בילה עם חברים ושתה לשוכרה, ובעודו תחת השפעת אלכוהול, לאחר לילה ללא שינה, החל בנהיגה, כאשר 4 נוסעים נוספים יושבים ברכבו. המערער נהג במהירות מופרזת ואיבד את השליטה ברכב, עד אשר הרכב פגע במעקה הבטיחות המפריד בין מסלולי הנסיעה. כתוצאה מהתאונה אדם אחד נהרג במקום ושלושה אחרים נחבלו. המערער הורשע בעבירות של הריגה, חבלה חמורה ונהיגה תחת השפעת משקאות משכרים. בית המשפט המחוזי העמיד את מתחם הענישה בגין העבירות בהן הורשע על 4-10.5 שנות מאסר ולבסוף גזר על המערער עונש של 8.5 שנות מאסר בפועל, הפעלת עונש מאסר מותנה, מאסר על תנאי, פסילה בפועל מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה למשך 15 שנים, פסילה על תנאי וכן פיצוי משפחת המנוח וכל אחד מהמתלוננים בסך 7,500 ₪. ערעורו לבית המשפט העליון נדחה ונקבע כי **"במעשיו, המערער קטל חיי אדם אחד, חבל באחרים, וסיכן רבים אחרים...נהיגה זו מסכנת לא רק את הנוהגים בשכרות עצמם אלא אף את יושבי הרכב, ואת כל מי אשר עלול להיקרא בדרכם".**

הפסיקה אליה הפנה ב"כ הנאשמים, במהותה לא רלוונטית לענייננו, כך:

ע"פ 1826/14 **דוד** (מיום 4.8.14) - מדובר במי שהורשעה בעבירת הריגה וחבלה חמורה, כאשר המחלוקת בין הצדדים ניטשה בשאלה האם התגבש אצל המערערת היסוד הנפשי הדרוש לשם הרשעה בהריגה, להבדיל מגרם מוות ברשלנות. המקרה שלפנינו שונה בתכלית, שכן מדובר בנהג לא מורשה, שיכור, שנהג במהירות מופרזת, כאשר שם מדובר בנהגת מורשית שיצאה לעקיפה מסוכנת וגרמה לתוצאה הקטלנית ונקבע כי נהגה בקלות דעת ופזיזות ולא התייחסה למצב הכביש. כמו כן, אין להתעלם מן העובדה כי המערערת הביעה צער וחרטה ונטלה אחריות מלאה על מעשיה. בנוסף, מדובר במערערת אשר מתנדבת בארגוני צדקה וחסד ומטפלת בבני נוער, בשונה, כאמור, מהמקרה שלנו.

ע"פ 2842/10 **קלדרון** (מיום 23.1.12) (להלן: **"עניין קלדרון"**) - המערער הורשע בעבירות הריגה וחבלה חמורה, כאשר בזמן התאונה נהג בשכרות. מהרשעתו נפקד מקומה של עבירת ההפקרה לאחר פגיעה בשונה מענייננו כאן.

אציין כי עונשו של המערער הוחמר ע"י בית המשפט העליון ל-5.5 שנים, כאשר מן המפורסמות הוא שערכאת הערעור אינה נוהגת למצות את הדין עם משיבים.

ע"פ 5909/04 **ארנן** (מיום 13.1.05) - המערער הורשע בעבירת הריגה, ללא הפקרה, ונדון ל-15 חודשי מאסר בפועל. במסגרת ההליכים בערעור הגיעו הצדדים להסדר טיעון לעניין העונש, כך שהעונש הועמד על 6 חודשים בעבודות שירות. בהתחשב בכך שמדובר בעונש שהוטל במסגרת הסדר, כאשר הנסתר רב על הנגלה בשיקולים שהניעו הצדדים, לא ניתן ללמוד מן הענישה שם דבר לענייננו. כמו כן, מדובר בפס"ד שניתן לפני יותר מעשור והעבירות בהן

הורשע המערער אין זהות למקרה שלנו.

ע"פ 4441/13 פלונית (מיום 14.8.14) - המערער הורשעה בעבירת הריגה וגרימת חבלה חמורה ונדונה ל-12 חודשי מאסר בפועל. המערער הודתה במסגרת הסדר טיעון והענישה הייתה במסגרת הסדר שהרף העליון נקבע על שנתיים וההגנה חופשית לטעון בו כהבנתה. למערער שם נסיבות חיים מאוד קשות, מחלה קשה בגינה נקבעו לה 100% נכות, ועונשה הושג בהסדר טיעון ללא ניהול משפט, כאשר מדובר בנהגת מורשית שלא נהגה בשכרות ולא הורשעה בעבירת הפקרה כבעניינו. המערער נטלה אחריות והביעה חרטה, ואין לה עבר פלילי או תעבורתי.

אין בכוונתי להתייחס לענישה שהוטלה בבתי משפט מחוזיים במסגרת הסדרי טיעון, וענישה שהוטלה לפני יותר מעשור.

בשלב זה אני רואה לציין כי בשנים האחרונות חלה החמרה הדרגתית ברמת הענישה, ומה שהיה נכון לענישה שהוטלה לפני שנים רבות, אינו נכון עוד לימינו אנו. בעניין זה אני מפנה לעניין קלדרון, בסעיף 32 לפסה"ד, לדברים הבאים:

"אכן, בחינת רף הענישה המקובל בעבירות אלו מעלה כי העונש שהושת על המערער אינו סוטה במידה ניכרת לקולה או לחומרה. אולם, נוכח חומרת המעשים, תוצאתם הקטלנית והיקפה של התופעה החברתית הפסולה של נהיגה בשכרות, אני סבור כי ראוי שרף הענישה בעבירות של נהיגה בשכרות, אשר הביאו לתוצאות קטלניות, יוחמר, וישקף את ההוקעה הנדרשת להתנהגות זו. אדגיש, כי לצד שיקולים אלו אני אף מביא בחשבון את עקרון אחדות הענישה, הנגזר מעקרון שוויון הנאשמים בפני החוק (ראו: ע"פ 9792/06 חמוד נ' מדינת ישראל, פס' 15 ([פורסם בנבו], 1.4.2007). אשר לפיו, בבוא בית המשפט לגזור את עונשו של אדם, עליו ליתן דעתו לרף הענישה הנוהג והמקובל. אולם, עקרון אחדות הענישה אינו עומד בפני עצמו אלא יש לשוקלו "בין מכלול שיקולים שיש להעריכם ולאזנם באיזון ראוי כדי להגיע לתוצאת ענישה שקולה, אשר תגשים את תכלית ההגנה על עניינו של הפרט ושל הציבור, המשולבים זה בזה" (ההדגשות הוספו-ס'ג") (ע"פ 10370/02 סוויסה נ' מדינת ישראל, פס' 4 ([פורסם בנבו], 27.5.2003). אם כן, על בית המשפט בעת גזירת הדין לבחון את רף הענישה הנוהג, את האינטרס הציבורי הכללי לצד הנסיבות המיוחדות לעושה ולמעשה. אך, "מובן הדבר שאין בית המשפט כבול לעולם לרף הענישה הנוהג, ופשיטא כי רשאי בית המשפט, כשהשעה צריכה לכך, להחמיר ולהעלות את רף הענישה" (ראו: ע"פ 2247/10 ימיני נ' מדינת ישראל, פס' 79 ([פורסם בנבו], 12.1.2011) (להלן: פרשת ימיני))."

בהתחשב בעבירות בהן הורשע הנאשם 1, בנסיבות ביצוען, ובהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת, אני קובע כי מתחם העונש ההולם עבור המכלול העבריני באשר לנאשם 1 הוא כזה שנע בין 9 ל-14 שנות מאסר בפועל.

באשר לנאשם 2 ומתחם הענישה בעניינו:

סעיף 1א64 לפקודת התעבורה קובע כך: "נוסע ברכב המעורב בתאונה שבה נפגע אדם חייב להתקשר לגופי ההצלה הנחוצים ולהזעיקם למקום התאונה, בהקדם האפשרי בנסיבות העניין, אלא אם כן נוהג הרכב עצר והזעיק עזרה, בנסיבות כאמור בסע' 64א(ב) או (ג), העובר על הוראה זו, דינו - מחצית העונש הקבוע בסעיף 64א(ב) או (ג), לפי העניין...".

משעונו של נאשם 2 נגזר אפוא מהרשעתו של נאשם 1 בעבירת ההפקרה לפי סעיף 1א64(ג) לפקודת התעבורה, הרי שהעונש המקסימלי הקבוע בצידה של העבירה שביצע נאשם 2 הוא 7 שנות מאסר, שהיא מחציתו של העונש הקבוע בצידה של העבירה לפי סעיף 1א64(ג) לפקודה.

ב"כ המאשימה טען למתחם ענישה שנע בין 10 חודשי מאסר ברף התחתון, ל- 36 חודשי מאסר ברף העליון. ב"כ הנאשמים לא טען למתחם כלשהו בעניינו של נאשם 2.

בע"פ 4289/14 חנונה, מיום 21.1.15, בסעיף 79 (להלן: "**עניין חנונה**"), נאמרו הדברים לעניין המתחם העונשי שיפים לעניינו כאן:

"סבורני כי יש מקום להחמיר במידת מה בעונשו של נאשם אשר נסע ברכב שהיה מעורב בתאונה בה נפגע אדם ולא מילא את חובתו המוסרית הבסיסית, משנמנע מלהזעיק את כוחות ההצלה למקום [ראו: ענין ויצמן, עמ' 230]. זאת, הן לנוכח פסיקות העקביות של בית משפט זה באשר לחובתו של נוסע ברכב, במקרים בהם היה מעורב נפגע בתאונת דרכים; הן לנוכח חקיקתו בעת האחרונה של סעיף 1א64 לפקודת התעבורה וקביעת העונשים של שלוש שנות מאסר וחצי ושבע שנות מאסר לצידו, בהתאם לנסיבות ביצוע העבירה; והן לנוכח התכלית ההרתעתית הניצבת ביסודו של סעיף 1א64 לפקודה, עליה עמדתי לעיל. כן סבורני כי אף שהעונש אשר הושת על חנונה - של 12 חודשי מאסר - היה עשוי להיות על הצד הגבוה של מדיניות הענישה שהיתה נהוגה בגין העבירה של סיוע להפקרה, הרי שעתה, משנחקק סעיף 1א64 לפקודה, עונשו של חנונה הוא ברף הבינוני של מדיניות הענישה הראויה וההולמת את חומרת מעשיו."

ועל כך אומר ואידך זיל גמור.

בע"פ 4311/14 אבוטבול (מיום 20.5.15) בסעיף 28 לפסה"ד (להלן: "**עניין אבוטבול**") נגזר עונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות במסגרת הסדר טיעון, התייחס בית המשפט לנסיבות הביצוע המשתנות בעבירה לפי סעיף 1א64 לפקודה והשפעתן על הענישה, באופן הבא:

"באותו עניין, לקח חנונה חלק פעיל בעבירת ההפקרה ותפקידו לא הוגבל לאי יצירת קשר עם כוחות ההצלה. חנונה יצא יחד עם הנהג מהרכב לבחון את הנזקים שנגרמו כתוצאה מהתאונה, ונטש יחד עמו את זירת האירוע. כפי שעלינו לזקוף התנהגות זו לחובתו של חנונה, כך עלינו לזקוף לחובתם של אדרי וגבאי את נטישת זירת האירוע במקרה דנא." (ההדגשות שלי - ג'.ק.).

כמו בעניין חנונה, כך בעניינו. נאשם 2 לא היה 'שחקן פסיבי' ולא ביצע את העבירה לפי סעיף 1א64 בעצם מחדלו להזעיק כוחות הצלה. נאשם 2 נטש את הזירה יחד עם נאשם 1, כאשר שני הנאשמים מונעים מאותו הלך רוח להימנע מחשיפה על מנת שנאשם 1 יחמוק מאחריות לתאונה ואף להקשות על פענוחה. כל זאת כאשר נאשם 2 מודע למכלול הנסיבות המחמירות שאפפו את ביצוע העבירות על ידי נאשם 1 והפגיעה הקשה שנגרמה למנוח ולנטליה.

כאן המקום להעיר כי לא מצאתי לנכון להכליל את הענישה שהוטלה בעניין אבוטבול במסגרת הענישה הנוהגת על שום העובדה שהענישה הייתה תוצר של הסדר טיעון עונשי, וזאת לאור השיקולים השונים שמכתיבים ענישה במסגרת הסדרי

טיעון.

לאור האמור לעיל, אני מאמץ את המתחם העונשי שהוצע על ידי ב"כ המאשימה כך שעונשו של נאשם 2 ינוע מ-10 חודשים ברף התחתון ל-36 חודשים ברף העליון.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות:

הפגיעה של העונש בנאשמים, לרבות בשל גילם [סעיף 40א(1) לחוק] - הנאשמים הנם צעירים, בני 23 שנים (במועד ביצוע העבירות היו בני 22 שנים). נאשם 1 מסר כי בשנה האחרונה הוא לא ישן, קשה לו וכי הוא חושב כל הזמן על המנוח. עוד סיפר כי לפני התאונה הוא למד בקורס ואירוע התאונה שיבש את חייו, כיום הוא נוטל כדורים פסיכיאטריים (עמ' 596 לפרו' וכן מסמך רפואי מיום 24.12.15). נאשם 2 מסר כי הוא ואחיו נפצעו בתאונה, וכי המנוח היה חבר שלו. נאשם 2 סיפר כי הוא לומד ועובד ורוצה להמשיך בדרך זו (עמ' 596 לפר').

אין חולק על כך כי עונש מאסר יפגע בנאשמים, במיוחד לאור גילם והעובדה כי המאסר שיוטל עליהם כאן הוא מאסרם הראשון, על כל המשתמע מכך. לנסיבות אלה יינתן משקל בעת גזירת הדין.

הפגיעה של העונש במשפחתם של הנאשמים [סעיף 40א(2) לחוק] - אימם של הנאשמים מסרה כי היא אם חד הורית, גרושה וכי שני בניה הינם כל עולמה. המצב הכלכלי היה קשה והנאשמים עזרו לה בפרנסה ובטיפול באביה. ביקשה לא להשאירה לבד (עמ' 585 לפר').

אין ספק כי שליחתם של שני הנאשמים לכלא בו זמנית, תהווה פגיעה באמם שתיוותר לבדה בתקופת מאסרם. גם לנסיבה זו יינתן משקל בעת גזירת הדין.

התנהגותו החיובית של הנאשם [סעיף 40א(7) לחוק] - נאשם 1 עבד במשך כשנה בטיפול באדם מבוגר החולה במחלת האלצהיימר (עמ' 584 לפר'). נאשם 2 עובד כטכנאי התקנות במוסך. מדובר בעבודה על מנת להתפרנס ולא בהתנהגות חיובית אלטרואיסטית במובן עזרה לזולת, או תרומה לקהילה.

נסיבות חיים קשות של הנאשמים [סעיף 40א(8) לחוק] - הנאשמים עלו ארצה מצ'צ'ניה עם אימם, ללא אביהם, בשנת 1994, ובשל המצב הכלכלי הקשה נאלצו לעזור בפרנסת הבית. בנוסף, עזרו בטיפול בסבם הקשיש (עמ' 585 לפר'). הקשיים עמם התמודדו הנאשמים אינם כאלה שמצדיקים התחשבות בגזירת הדין בהתחשב ביתר הנסיבות.

עברם הפלילי של הנאשמים [סעיף 40א(11) לחוק] - לחובתו של נאשם 1 עבירה של נהיגת רכב מנועי ללא רישיון נהיגה, שתי עבירות של הפרעת שוטר במילוי תפקידו ועבירה של זיוף בכוונה לקבל דבר. ההליכים הסתיימו ללא הרשעה. לחובתו של נאשם 2, 17 הרשעות קודמות בעבירות תעבורה.

נסיבות נוספות שאינן קשורות בביצוע העבירות [סעיף 40ב לחוק] - נאשם 1 היה עצור באיזוק אלקטרוני מיום 29.4.15 ועד יום 17.11.15. עפ"י פסיקת בית המשפט העליון, אין לנכות ימי מעצר בפיקוח האלקטרוני מתקופת מאסר. עם זאת, יש להתחשב בנסיבה זו בעת קציבת תקופת העונש בגזר הדין:

"...בדומה למעצר בית, אין לנכות את ימי המעצר בפיקוח אלקטרוני מתקופת המאסר. ההתחשבות במשך התקופה שבה הנאשם שהה בפיקוח אלקטרוני צריכה להיעשות כשיקול

לקולה בבואו של בית המשפט לגזור את עונשו של נאשם. התחשבות זו תיעשה בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה, על תנאי המעצר והפיקוח האלקטרוני שבו. בין היתר, יהיה על הערכאה הדיונית לתת דעתה לאורך תקופת המעצר בפיקוח אלקטרוני; להיקף ההגבלה על חירותו של הנאשם במסגרת תנאי המעצר; ולריחוקו של מקום המעצר בפיקוח אלקטרוני מביתו, ממשפחתו וממרכז חייו של הנאשם" (ע"פ 7768/15 פלוני (מיום 20.4.16).

ב"כ הנאשמים טען כי נאשם 1 השתקם בהפנותו להליך טיפולי שעבר נאשם זה בשירות המבחן במהלך תקופת ניהול המשפט. לא מצאתי ממש בטענה. הליך טיפולי שיקומי הינו הליך ארוך וממושך שאמור להיות מגובה במסמכים והמלצות, ולא די בהבל פיו של הטוען לקיומו. גם מהמסמכים שביקש ב"כ הנאשמים להגיש כהוכחה להליך שיקום (מסמכים על הפניית הנאשם 1 להליך טיפולי שלא הסתיים בתוצאה ובהמלצה) והכל במסגרת הליך המעצר, לא ניתן ללמוד על הליך שיקום אמיתי.

לאור חומרת העבירות בהן הורשע נאשם 1, נסיבות ביצוע, עמדתו המתריסה וההתנערות מאחריות לאורך כל ההליך עד לעצם היום הזה, כולל בדברו האחרון, וכן היעדר החובה מן הדין, לא מצאתי להורות על קבלת תסקיר מטעם שירות המבחן.

קבלת אחריות והכאה על חטא הם סממנים ראשוניים שצריכים לאפיין את התנהלותו של הטוען לשיקום, ואלה כאמור, נפקדו מהתנהלותו של נאשם 1 כמו גם מהתנהלותו של נאשם 2, שההכאה על החטא וקבלת הדין מצדו הייתה מן השפה ולחוץ.

ה ע ו נ ש:

נאשם 1 ביצע עבירות חמורות וקשות, ואין בכוונתי לשוב ולפרט את נסיבות הביצוע עליהן עמדתי בהרחבה. כך גם נאשם 2 ביצע עבירה חמורה, והכל מתוך כוונה למלט את נאשם 1 מלשאת באחריות על מעשיו. הנאשמים לא לקחו אחריות על מעשיהם. גם לא בדברם האחרון. נהפוך הוא. הם ממשיכים לטעון לחפותם ומתנערים מאחריות. גם זמן רב לאחר התאונה לא התעשתו ולא טרחו לגלות אנושיות וחמלה, ולו מועטה, כלפי משפחת המנוח. מצופה היה מהם שלפחות יבקרו את משפחת המנוח ויביעו את צערם על שהתרחש, אך גם ציפיה זו נכזבה. הנאשמים לא שיתפו פעולה עם רשויות האכיפה במהלך חקירתם, כאשר בעצם מעשה ההפקרה ביקשו להקשות על רשויות אכיפת החוק לבצע את מלאכתם.

לא מצאתי בנסיבות חייהם של הנאשמים משום השפעה על ביצוע מעשי העבירות. כך לא מצאתי התנהגות חיובית ותרומה לחברה.

מחד גיסא, לא זקפתי לחובתם את ניהול משפטם. מאידך גיסא, אין בכוונתי להעניק להם הקלה השמורה למי שמודה ועוזב.

לצד הקולא תילקחנה בחשבון הנסיבות הבאות:

היעדר עבר פלילי מכביד לנאשם 1, אם כי לחובתו רישום בדבר ביצוע עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה, שהיא ממין

העבירה בגינה הוא נדון כאן.

כמו כן, יילקח בחשבון משך המעצר תחת פיקוח אלקטרוני, בו היה נתון נאשם 1. כך ינתן משקל לגילם הצעיר של הנאשמים ולעובדה כי זהו מאסרם הראשון, כמו גם הפגיעה באימם, כפי שציינתי.

לאור המכלול החלטתי למקם את עונשם של הנאשמים ברף התחתון של המתחם כפי שנקבע בעניינו של כל אחד מהם.

על נאשם 1, אנטון פרל, אני גוזר את העונשים הבאים:

1. 11 שנות מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו מיום 7.3.15 עד 13.4.15.
2. 12 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי שבמשך תקופה של 3 שנים מיום שחרורו ממאסר, לא יעבור נאשם 1 עבירה מאלה שהורשע בהן כאן.
3. הפעלת התחייבות כספית ע"ס 2,500 ₪ מת.פ. 3483-12-11.
4. הנאשם 1 ישלם פיצוי לעיזבון המנוח בסך של 25,000 ₪ (עשרים וחמישה אלף ₪).
5. הנאשם 1 ישלם פיצוי לנטליה מירגורודסקי בסך של 10,000 ₪ (עשרת אלפים ₪).
6. אני פוסל את הנאשם 1 מלקבל או מלהחזיק ברישיון נהיגה למשך תקופה של 21 שנה. מועד הפסילה יימנה החל מיום שחרורו של נאשם 1 מהמאסר.
7. בהתחשב באורכה של תקופת הפסילה, אני מורה על הפעלת עונש הפסילה המותנית מת.פ. 3483-12-11 לתקופה של 10 חודשים, בחופף לעונש הפסילה שהוטל כאן.

על נאשם 2, מיכאל פרל, אני גוזר את העונשים הבאים:

1. 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו מיום 7.3.15 עד יום 8.3.15.
2. 8 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי שבמשך תקופה של שנתיים מיום שחרורו ממאסר, לא יעבור נאשם 2 עבירה לפי סעיף 64א(ג) או 64א(1) לפקודת התעבורה.
3. אני פוסל את נאשם 2 מלקבל או מלהחזיק ברישיון נהיגה לתקופה של 10 חודשים. הפסילה תחל מיום שחרורו של נאשם 2 מהמאסר.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום

ניתנה והודעה היום ט"ו חשוון תשע"ז, 16/11/2016 במעמד הנוכחים.

ג'ורג' קרא , שופט, סגן נשיא